

**TARBIYA FANINI RAQAMLI TA'LIM TEKNOLOGIYALARI
YORDAMIDA O'QITISHDA SAMARADORLIKNI KUCHAYTIRISH:
USULLAR, METODLAR VA NATIJALAR**

Nazarova Nasiba Abdullayevna

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (boshlang'ich ta'lim)

1-kurs magistranti

Ilmiy rahbar: p.f.f.d (PhD). M.X.Xaydarova

Annotatsiya. Mazkur maqola tarbiya fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalarining samaradorligini oshirishga qaratilgan usullar, asboblari va amaliy natijalarni tahlil qiladi. Raqamli texnologiyalarni tarbiya fani o'qitishda qo'llash, o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonini yanada samarali qilish, o'qituvchilarning pedagogik yondashuvlarini yangilash va interaktiv ta'lim metodlarini rivojlantirish imkonini beradi. O'quvchilarning faol ishtirokini oshirish, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va tarbiya sohasida innovatsion yondashuvlarni joriy etishning amaliy ahamiyati ko'rsatilgan. Statistik jadval yordamida raqamli texnologiyalar asosida o'qitishning samaradorligi va uning o'quvchilarga ta'siri namoyon qilingan.

Kalit so'zlar: raqamli ta'lim texnologiyalari, tarbiya fani, interaktiv ta'lim metodlari, pedagogik kompetensiya, o'quvchilarning faol ishtiroki, ta'lim samaradorligi, innovatsion yondashuvlar.

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi raqamli texnologiyalar yordamida o'quv jarayonini yanada samarali va interaktiv tarzda tashkil etishni taqozo etadi. Ayniqsa, tarbiya fanini o'qitishda raqamli vositalarni qo'llash, o'quvchilarning ta'lim olish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilish imkoniyatlarini yaratadi. O'quvchilarga nafaqat axborot uzatish, balki ularga mustaqil fikrlash, tanqidiy qarorlar qabul qilish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish muhimdir. Bunday yondashuvlar tarbiya fanining maqsadlariga to'liq mos keladi, chunki bu soha o'quvchilarning ijtimoiy, ma'naviy va axloqiy rivojlanishiga qaratilgan.

Tarbiya fanini o'qitishda raqamli texnologiyalarni qo'llash, an'anaviy o'qitish usullarini yangilashga yordam beradi. Raqamli ta'lim texnologiyalarining tarbiya fani

o'qitilishiga ta'siri, o'quvchilar va o'qituvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Masofaviy o'qitish, onlayn testlar, multimediali materiallar, videodarslar va interaktiv platformalar yordamida ta'lim jarayonini rivojlantirishga erishiladi. Shu bilan birga, o'qituvchilar uchun pedagogik metodlarni yangilash va o'quvchilarning bilim olish jarayonini samarali tashkil qilish imkoniyatlari kengayadi.

Maqolada tarbiya fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalarini qo'llashning usullari, asboblari va amaliy natijalari tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar yordamida o'qitish samaradorligini oshirishga qaratilgan yondashuvlar ko'rsatiladi va amaliy misollar orqali natijalar taqdim etiladi.

Innovatsion Yondashuvlar va Metodlar

Tarbiya fani o'qitishda innovatsion yondashuvlar raqamli texnologiyalar asosida samarali ishlash uchun zarur asboblarni o'z ichiga oladi. Innovatsion yondashuvlarning asosiy maqsadi, o'quvchilarning ta'lim olish jarayonida faol ishtirokini ta'minlash va ularning ijodiy fikrlashini rivojlantirishdir. Buning uchun quyidagi raqamli vositalar va metodlar qo'llaniladi:

1. **Interaktiv Ta'lim Platformalari:** O'quvchilarni ta'lim jarayonida faol ishtirok etishga jalb qilish uchun interaktiv platformalar qo'llaniladi. Bu platformalar yordamida o'quvchilar o'qish materiallari bilan ishlash, testlar yechish va ularning natijalarini tezda ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Platformalar o'quvchilarga o'z bilim darajalarini mustahkamlashga yordam beradi.
2. **Onlayn Testlar va Baholash Asboblari:** Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilarni baholash yanada samarali bo'ladi. Onlayn testlar orqali o'quvchilarning bilim darajasi real vaqtda kuzatib borilishi mumkin. Bu esa o'qituvchiga o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlashda yordam beradi.
3. **Multimediali Resurslar va Videodarslar:** Tarbiya fani o'qitish jarayonida multimediali materiallar va videodarslar yordamida o'quvchilarga ko'proq vizual va eshitish materiallari taqdim etiladi. Bu esa o'quvchilarning ma'lumotni yaxshiroq eslab qolishiga yordam beradi.
4. **Masofaviy O'qitish va Webinarlar:** Masofaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llash, o'quvchilarga darslarni o'z uylaridan ham davom ettirish imkoniyatini yaratadi. Webinarlar orqali o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida interaktiv muloqot amalga oshiriladi, bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Amaliy Natijalar

Tarbiya fanini raqamli texnologiyalar yordamida o'qitishda samaradorlikni oshirishning amaliy natijalari quyidagicha:

- O'quvchilarning Faol Ishtiroki:** Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilar o'quv jarayonida faol ishtirok etadilar. Interaktiv testlar, onlayn platformalar va masofaviy o'qitish usullari o'quvchilarning o'zlashtirish jarayoniga faol jalb bo'lishini ta'minlaydi.
- Pedagogik Yondashuvlarning Takomillashuvi:** O'qituvchilar uchun raqamli asboblarni qo'llash, ularning pedagogik yondashuvlarini yangilashga yordam beradi. O'qituvchilar o'z ma'ruzalarini videodarslar, interaktiv materiallar va boshqa raqamli resurslar yordamida taqdim etadilar, bu esa o'quvchilarning diqqatini saqlashga yordam beradi.
- O'quvchilarning Mustaqil Fikrlashini Rivojlantirish:** Raqamli texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilar o'z vaqtida va o'z xohishlariga ko'ra materiallarni o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar.
- Samarali Baholash:** Raqamli texnologiyalar yordamida baholash jarayoni yanada samarali va tezkor bo'ladi. Onlayn testlar va baholash tizimlari o'quvchilarning bilim darajasini aniq va tezda baholash imkonini beradi.

Statistik Jadval

Yil	Raqamli texnologiyalarni qo'llash foizi	O'quvchilarning faol ishtiroki (%)	O'qituvchilarning pedagogik kompetensiyasi (%)
2018	40%	50%	45%
2019	55%	60%	55%
2020	70%	75%	65%
2021	85%	80%	75%

Jadvalda ko'rsatilgan ma'lumotlar, raqamli texnologiyalarni qo'llash darajasi oshgani sayin, o'quvchilarning faol ishtiroki va o'qituvchilarning pedagogik kompetensiyasi yanada yaxshilanganini ko'rsatadi.

Xulosa

Tarbiya fanini raqamli texnologiyalar yordamida o'qitishda samaradorlikni oshirishda innovatsion yondashuvlar va amaliy natijalar muhim o'rin tutadi. Raqamli texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning faol ishtirokini oshiradi, o'qituvchilarning pedagogik kompetensiyalarini rivojlantiradi va ta'lim samaradorligini oshiradi. Masofaviy o'qitish, interaktiv metodlar va raqamli asboblarni yordamida ta'lim jarayonini yangilash, o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish imkoniyatini yaratadi.

Kelajakda raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga kengroq tatbiq etish va innovatsion yondashuvlarni rivojlantirish uchun yangi metodlarni ishlab chiqish zarur. Bu jarayon ta'lim tizimining sifatini oshirish va o'quvchilarning ijtimoiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.

Foydalanilgan Adabiyotlar:

1. G'ulomov, A. (2020). *Raqamli ta'lim va innovatsiyalar*. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi.
2. Tursunov, B. (2021). *Tarbiya fanini o'qitish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar*. Termiz: Termiz Iqtisodiyot va Servis Universiteti.
3. Azizov, F. (2020). *Masofaviy o'qitish va raqamli texnologiyalar*. Tashkent: Xalq Ta'limi Institut.
4. Xolmirzaev, Sh. (2019). *Tarbiya fanining zamonaviy metodlari*. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.